

Historieglimt 3

Katrinelyst

Siden 1810 har den lille gården Katrinelyst ligget ved den gamle landeveien som i 1878 fikk navnet Innherredesveien. Den har hatt en interessant utvikling. Svært ulik virksomhet har vært drevet her i de over 200 år som har gått til dette skrives. Katrinelyst var opprinnelig en lystgård som ble utskilt fra Rønningen gård i 1810. Den tilhørte først kjøpmann Otto Beyer junior. Strinda bygdebok sier kort og greit: «*Katrinelyst (tidligere Catharinalyst) blev utskilt fra Rønningen i 1810. Eiere: Otto Beier fra 1810, Jonas Vigtill fra 1819, skipper Lønstrup fra 1828, Nils Morck fra 1834, farver Jørgen Elnan fra 1834, pastor A. Carlsen fra 1847, assessor Ole Bye fra 1853, Jon Moen fra 1854, repslager Düwel fra 1890. Gått over til byen i 1893.*» Det var i 1893 at Lademoen ble innlemmet i byen og ble en egen bydel. I 1847 ble gården kjøpt av Nils Arnoldus Carlsen som da vikarierte som visepastor i Strinda, inntil han ble sogneprest i Grytten i Romsdal. Fra 1908 skulle Katrinelyst igjen bli prestegård. I folketellingen for 1865 finner vi Jon Nilsen Moe med kone, pleiesønn og flere losjerende på gården.

I 1886 anla repslager Fritz (Johan Carl Friedrich) Düwel en reperbane på Katrinelyst og innledet kanskje den mest spennende perioden i stedets historie. Fritz Düwel var tysk. Han ble født i den gamle Hansabyen Rostock og kom til Norge i 1871. Han tilhørte en gammel repslagerslekt. Fritz lærte håndverket i sin onkels bedrift. Etter gammel håndverkstradisjon reiste han deretter i ti år og studerte faget i England, Schweitz, Frankrike og Russland. Der arbeidet han i ulike repslagerier. I 1871 ble han svend på Bakke reperbane nedenfor Bakke kirke. Året etter begynte han for seg selv i Botngård i Bjugn, men i 1874 dro tilbake til Tyskland. I 1875 leidde han i Arnesens lille repslageri i Ila og drev det noen år. I 1886 bygde han sitt store repslageri på Lademoen med moderne maskiner.

Det ble «Düwels Taugværk og Staalkabelfabrik» der han var ene innehaver. Den lange bygningen gikk fra der den jødiske gravplassen ligger nå og på skrå over nåværende kirkegård helt opp til Thomas Hirschs gate. Den var ca. 190 meter lang (154 favner) og 8 meter bred. I tillegg var det en sidebane som var 122 meter lang og 4 meter bred. Han brukte flere hester og hadde en dampmaskin på ti hestekrefter. Det ble tilvirket all slags tauverk av lin, hamp, kokustrevler, manilla og bomull, men hovedvekten ble lagt på fabrikasjon av stålkabler for skip, transmisjon av drivkraft, taubaner, lynavledere og elevatorkabler. Düwel var banebrytende på stålwire. Omkrng 1918 ble bedriften overtatt og videreført av grosserer P. O. Jenssen. Han produserte særlig utstyr til fiskeflåten. Ståltauvirksomheten som Düwel hadde drevet, ble fortsatt av den nye bedriften Norsk Staaltaugfabrik, kalt Ståltaugen, som ble en stor og viktig industri på Lademoen.

Gården Katrinelyst ble i 1908 kjøpt av Trondheim kommune. Det meste av jordveien ble sammen med arealer fra gården Engstykket tilleggsjord til gravplassen som tidligere var utlagt til kirkegård av gården Gardemoen. Selve gården, der Düwel bodde og drev ved siden av reperbanen, bestod i 1908 av 31 mål. Gårdsbygningene ble snart gjort til prestegård for Lademoen menighet som ble opprettet i 1908. Lademoens første sogneprest var Simon E. Jørgensen, den tidligere Madagaskarmisjonæren. Der bodde senere sogneprestene Hannibal Stabell og Ole Kielland. Det var behov for bolig til residerende kapellan. I Paul Sæbøs tid som kapellan ble Innherredsveien 100 bygd. Da han senere ble sogneprest, foretrakk han å bo der fortsatt. Katrinelyst ble dermed kapellanbolig for en lang rekke av dem som ble residerende kapellaner og deres familier. En av dem var den senere domprost Johan B. Rian.

Catharinasenteret var en barnevernsinstitusjon som holdt til på Katrinelyst fra 1992 og frem til 2013. Først lå den under kommunens barnevern, men senere ble den liggende under den statlige BUF etat (BUF = barn, ungdom, familie). Den var for ungdom av begge kjønn fra 12 til 18 år og hadde fem plasser for normalt seks ukers opphold. Oppgaven var å ivareta ungdommens grunnleggende behov og rettigheter i en krisesituasjon og gjenopprette selvstendighet og sosial kompetanse. I 2013 var det 46 ansatte i 28.6 årsverk. Dette året ble Catarinasentere nedlagt og virksomheten flyttet til Vikhovli akuttsenter i Malvik. Lokalitetene i Innherredsveien 102 var ikke lenger velegnet for driften. I 2014 flytter en NAV etat inn.

Den som tar en tur inn fra gangveien langs Innherredsveien vil se at eiendommen er en gammel gård. Det er et vakkert og stilrent anlegg. Fremdeles står stabburet og drengestuen i tillegg til hovedhuset. Uthuset ble revet for en del år siden. Hovedhuset er uendret fra det stod nybygd.